

speciale
uitgave

roerdalenbericht

Speciale uitgave begrotingskrant • november 2025

Voorlopige programmabegroting 2026 - 2029

Samen doen!

Er gaat gelukkig veel goed in onze gemeente. Maar we zien ook grote uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, wonen en bestaanszekerheid. Samen met onze inwoners, ondernemers en verenigingen willen we ervoor zorgen dat Roerdalen een gezonde en aantrekkelijke gemeente blijft.

In deze krant

Op de achterkant van deze krant leggen we uit hoe onze begroting er het komend jaar uitziet en welke keuzes we maken. Verder leest u in deze krant de reacties van de politieke partijen op de begroting. Het college reageert op deze bijdragen in het artikel op pagina 3.

Raadsvergadering

De begroting staat op de agenda van de raadsvergadering op donderdag 6 november. U kunt de vergadering volgen vanaf de publieke tribune in de raadszaal. Of kijk vanaf 19.30 uur via OR6 op Ziggo kanaal 41, via glasvezel van KPN/XS4ALL kanaal 1507 of via de livestream op onze website www.roerdalen.nl.

Samen houden we Roerdalen in balans

De gemeente Roerdalen heeft haar nieuwe begroting voor 2026–2029 gepresenteerd. Roerstreek Lokaal! is positief over de inzet van het college om opnieuw een sluitende begroting te maken, ondanks stijgende kosten en onzekerheden vanuit het Rijk. Dat is belangrijk, want goed met ons geld omgaan is de basis voor betrouwbaar bestuur. Elke euro moet waarde opleveren voor onze inwoners.

Leefbare dorpen en sterke voorzieningen

Onze dorpen vormen het hart van Roerdalen. Verenigingen, vrijwilligers en dorpshuizen zorgen ervoor dat mensen elkaar ontmoeten en zich thuis voelen. Roerstreek Lokaal! vindt dat vrijwilligers die zich inzetten voor het beheer van accommodaties erkenning én steun verdienen. Ze zijn partners van de gemeente, geen verlengstuk. We willen dat het huidige budget voor accommodaties ook in de toekomst voldoende blijft. Dat kan door te investeren in energiezuinige gebouwen en door verenigingen meer samen te laten werken. Slim gebruik van ruimtes, gezamenlijke activiteiten en duurzaam onderhoud helpen om

kosten te besparen en voorzieningen te behouden. Komend jaar mag Melick het OLS organiseren. Een uniek evenement waarmee we Roerdalen mooi op de kaart kunnen zetten en vele mensen mogen ontvangen.

Wonen, veiligheid en jongeren

Goed wonen is de basis van een sterk dorp. We zijn blij met de stappen binnen de Versnellingsagenda Wonen, maar vragen het college om tempo te blijven maken. Nieuwe woningen moeten passen bij het dorp én bij de mensen die er willen blijven wonen - van starters tot senioren. Veiligheid blijft een belangrijk aandachtspunt. Roerstreek Lokaal! wil samen met inwoners kijken waar onveilige plekken zijn en hoe die verbeterd kunnen worden. Bijvoorbeeld door betere verlichting of een veilige inrichting van

straten en pleinen. Ook jongeren verdienen aandacht. Activiteiten en ontmoetingsplekken zorgen ervoor dat zij zich verbonden blijven voelen met Roerdalen.

Samen werken aan bestaanszekerheid

Iedereen in Roerdalen moet kunnen meedoen. Daarom blijven we aandacht vragen voor mensen die het financieel moeilijk hebben en voor projecten zoals het Mensontwikkelbedrijf, waar inwoners weer perspectief krijgen.

Duurzaamheid en innovatie

De energietransitie gaat door, maar wij willen verder denken dan zon en wind. Innovatieve projecten, zoals energieopslag of hergebruik van warmte, kunnen Roerdalen duurzamer en toekomstbestendig maken. Communicatie met inwoners blijft daarbij essentieel.

Tot slot

Roerstreek Lokaal! kiest voor continuïteit, samenwerking en gezond verstand. Samen zorgen we dat Roerdalen leefbaar, betaalbaar en vitaal blijft – nu en in de toekomst.

Eerlijke verdeling

Voor het CDA is belangrijk dat iedereen onderdeel kan uitmaken van onze **gemeenschap**. Wij hebben ons hard gemaakt voor een forse lastenverlaging voor huurders en kiezen voor een rioolheffing die verhuurders betalen. De hypotheeklasten liggen lager dan de huurlasten. Starters of mensen die in een scheiding zijn beland moeten echter huren, omdat ze niet kapitaalkrachtig genoeg zijn om in deze tijd een huis te kunnen kopen. Wij bieden hen wat lucht. Ook met de forensenbelasting zorgt het CDA voor een eerlijkere verdeling. Tweede huiseigenaren van buiten Roerdalen worden nu belast voor het gebruik van onze voorzieningen.

Wonen voor eigen inwoners

Op het gebied van wonen hebben we als CDA o.a. een motie opgesteld voor een Huisvestingsverordening. Zo kunnen woningen gereserveerd worden voor onze eigen inwoners, zodat zij onderdeel kunnen blijven van onze **gemeenschap**. Wordt het benodigde schaarste-onderzoek uitgevoerd zodat deze reservering ook daadwerkelijk mogelijk wordt?

Landschappelijk karakter

Het landschappelijk karakter zit in het DNA van onze **gemeenschap**. Wij lezen dat het college wil deelnemen aan initiatieven ter stimulering van natuurontwikkeling. Bij komende initiatieven moet gekeken worden naar het versterken van bestaande natuur, maar wij zien het niet zitten om natuurtaken van de provincie over te nemen. Wij zien liever dat er energie gaat naar het benutten van kansen bij vrijkomende agrarische bebouwing. Het laten leegstaan van boerderijen rijmt niet met het tekort aan diverse woonvormen en leidt tot criminaliteit en plannen zoals 't Hempke. Hoe ziet het college dit, en welke stappen gaat het college ondernemen ter ondersteuning van onze visie?

Financiële kansen

Hoe meer wij financiële kansen benutten, hoe minder wij onze **gemeenschap** hoeven te belasten. Een grote frustratie zijn de kabelars die iedere keer de stoep openbre-

ken. Kunnen wij geen precario rechten ter compensatie vragen? Ook zien wij mogelijkheden om met de Regio Deal ons sociaal domein te verduurzamen. Hoe zorgt het college ervoor dat deze middelen ten goede komen van onze **gemeenschap**? Daarnaast horen wij dat Gemeente Echt-Susteren succesvol subsidies binnenhaalt. Kunnen wij die expertise ook gebruiken?

Limburgse taal & cultuur

Wij zijn een Limburgse **gemeenschap**. Rijk aan schutterijen, harmonieën, het carnavalswezen en de Limburgse taal. We zijn blij dat het college de komst van het Oud Limburgs Schuttersfeest omarmt, maar tegelijkertijd teleurgesteld dat iedere keer de steun incidenteel is. Hoe kijkt het college aan tegen het structureel maken van de initiatieven van het CDA omtrent de steun voor carnavalswagens en het Limburgs op de kinderopvang?

De wereld draait door en wij bewegen mee. Dat moet ook want stilstand is achteruitgang. Daarom zijn we blij met de programmabegroting 2026-2029. Hier staan de nodige acties in die saamhorigheid bevorderen, denk maar aan de accommodaties. Cafés sluiten steeds vaker en de horeca gaat minder worden. Hierdoor zal meer gebruik gemaakt worden van de accommodaties als ontmoetingspunt. Dan zal bekeken moeten worden hoe de regels aangepast kunnen worden, zodat ze hun inkomsten kunnen genereren. Dit zal nog nader besproken dienen te worden in het accommodatiebeleid en in de raad.

Grafrechten

We zijn voor de reguliere verhoging van de overheidsconsumptie van 2,1%. Maar met de graven hebben Democra-

ten Roerdalen andere plannen. We willen de grafstenen (ook nadat de grafrechten verlopen zijn) op de graven laten staan, zodat de historie van de dorpen behouden blijft. Wij zullen in dit kader met een voorstel komen.

Voormalige Agrarische Bedrijven (VAB's)

Er komt een beleidskader in 2026 voor deels vrijkomende agrarische bedrijven. We pleiten ervoor dat dit geen star, in beton gegoten beleid wordt en zijn er voorstander van dat de bedrijven de bestemming agrarisch blijven houden. Dan kan beter gekeken worden wat het beste past binnen hun mogelijkheden. Wat duidelijk is, is dat in het buitengebied voor goede beveiliging en veiligheid gezorgd moet worden. Door diefstal, vernieling en ondermijning voelen mensen zich niet meer veilig.

Veiligheid in de ruimste zin van het woord

De wereld om ons heen wordt steeds onveiliger, agressiever en verandert daardoor ingrijpend. Wie durft er 's avonds nog zorgeloos alleen over straat te lopen? De BOA-formatie is met 1.5 fte uitgebreid en we hopen dat die uit-

breiding enige ruimte geeft voor controles in de weekends en 's avonds.

Participatie, ondersteuning en zorg

De 1-loket gedachte is samen met inwoners uitgewerkt en waar mogelijk kunnen we alvast hiermee experimenteren. We vragen portefeuillehouder om hier vroegtijdig kenbaarheid aan te geven.

Promotie van Roerdalen tijdens OLS

Dit jaar heeft schutterij St. Andreas d'n Um naar Melick gehaald! Dit biedt voor Roerdalen een unieke kans om de gemeente goed op de kaart te zetten. Een groot aantal vrijwilligers zal hand- en spandiensten uitvoeren. Democraten Roerdalen is trots op schutterij St. Andreas Melick en wenst de schutterij veel succes met de organisatie van het Oud Limburgs Schuttersfeest 2026.

Wij zijn van mening dat we een realistische maar toch ambitieuze begroting neergelegd hebben, waarmee we de gemeente financieel gezond achterlaten voor de nieuwe raad.

De begroting van 2026-2029 is realistischer dan die van de voorgaande jaren. Er worden minder doelen gesteld, maar wat het college wil bereiken mag wat ons betreft duidelijker. Het blijft bij vage teksten.

Deze begroting kent vier belangrijke thema's

- . Bestaanszekerheid
- . Duurzaamheid
- . Wonen
- . Veiligheid

Naast voldoende inkomen, toegang tot voorzieningen, zorg en onderwijs, maken wonen, duurzaamheid en veiligheid onderdeel uit van bestaanszekerheid.

Bestaanszekerheid

Is er bestaanszekerheid voor alle inwoners? Wij denken van niet. Onze inwoners die niet zelfredzaam zijn, doen binnen deze gemeente niet mee. Als je niet kunt lezen en schrijven, als je niet kunt omgaan met een laptop, iPad of iPhone, dan heb je geen toegang tot regelingen die er zijn voor mensen met een laag inkomen. Je valt in een sociaal isolement en je doet niet mee. De inzet van een ervaringsdeskundige of coach

per gezin of inwoner is wat ons betreft een goede mogelijkheid om een einde te maken aan deze mensonterende armoede. Voor ons is dit de invulling van de 1-loket-gedachte.

Bestaanszekerheid geldt ook voor stichtingen en verenigingen, die voor hun bestaan afhankelijk zijn van de gemeente. Dat we in 2025 nog steeds geen nieuw accommodatiebeleid hebben vastgesteld, maar alleen een richting bepalen, helpt niet om meer duidelijkheid en zekerheid te bieden.

Duurzaamheid

Er is aandacht voor isolatie van woningen en het inzetten van energiecoaches. Netverzwaring is er op een aantal locaties. Er is te weinig aandacht voor alternatieven voor dure fossiele brandstof. Groene waterstof en opslag van stroom in thuis- en buurtbatterijen. De energieprijzen blijven stijgen, de energielasting stijgt mee. Meer inwoners krijgen te maken met onbetaalbare energierekeningen en stroomuitval.

Wonen

Het doel is om 125 woningen per jaar te bouwen. De bouw wordt overgelaten aan projectontwikkelaars, die duurdere huizen bouwen. Dit zijn niet de huizen voor onze jonge-

ren, alleenstaanden en senioren. Zij kunnen de hoge prijzen niet betalen. Projectontwikkelaars bouwen geen sociale en betaalbare woningen. De hoogste tijd dat de gemeente zelf de regie neemt.

Veiligheid

Naast het op orde brengen van de APV (Algemene Plaatselijke Verordening), het maken van een veiligheidsplan en het aanstellen van een weerbaarheidscoördinator, willen wij dat er meer aandacht komt voor de veiligheid van vrouwen en meisjes. Betere verlichting van onze donkere fietspaden zou al een stap in de richting kunnen zijn.

PvdA-Groen-Links blijft zich samen met onze inwoners inzetten, om onze mooie gemeente betaalbaar, leefbaar, veilig en gezond te houden.

Inkomsten (bedragen x € 1.000,-)

Overige inkomsten	3.790
Rijk - gemeentefondsuitkering	48.101
Dividend en renteopbrengst	272
Rijksvergoedingen voor uitvoeren diverse regelingen	6.812
Huur- en pachtopbrengsten	972
Belastingen, heffingen en leges	13.279
Méér onttrokken aan reserves dan gestort in reserves	1.996

Uitgaven (bedragen x € 1.000,-)

1. Krachtige dorpen	5.982
2. Participatie, ondersteuning en zorg	31.630
3. Veilige dorpen	2.937
4. Economie, natuur en toerisme en cultuur	3.197
5. Woonomgeving	6.508
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	10.469
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	13.413
8. Algemene middelen	236

Wat betaal ik in 2026?*

	ik ben eigenaar-bewoner	ik ben huurder
OZB-eigenaar	€ 413,06	€ 0,00
Afvalstoffenheffing	€ 353,00	€ 353,00
Rioolheffing	€ 248,00	€ 0,00
Totale kosten 2026	€ 1014,06	€ 353,00
Totale kosten 2025	€ 973,38	€ 584,00
Lastenstijging/-daling	4,18%	-39,55%

totale inkomsten: 75.222.000

totale uitgaven: 74.371.000

gemiddelde kosten

*geldend voor een gemiddeld gezin

De begroting 2026, de laatste in deze raadsperiode. Wat vindt Ons Roerdalen ervan? Al eerder heeft Ons Roerdalen namelijk bij de kadernota aangegeven financiële uitgaves, verplichtingen en mogelijkheden van de gemeente te benaderen vanuit drie kernwoorden namelijk: sober, doelmatig en veilig.

Waarom doen we dat? Omdat ons Roerdalen constateert dat de geldhonger van de overheid niet te stillen is. Zowel de landelijke, provinciale maar ook gemeentelijke overheid heeft steeds meer geld nodig om hun begrotingen uit te kunnen voeren. Dat vraagt volgens ons om reflectie van die overheden om te bezien of die begroting niet met wat minder belastinggeld uitgevoerd kan worden.

Sober: omdat het gemeenschapsgeld is waarmee de begroting wordt betaald. Dus overheid beseft dat de burger via heffingen, accijnzen en belastingen het geld bijeen moet brengen wat steeds meer armoede veroorzaakt.

Doelmatig: door goed nadenken, plannen en organiseren maar ook burgers te betrekken in zaken zodat deze in één keer goed zijn. Denk aan de tijdelijke huisjes voor vluchtelingen.

Veilig: omdat alles wat gebeurt moet zorgen dat de veiligheid zowel fysiek, mentaal en digitaal niet in gevaar komt. Verder dienen structurele uitgaven door structurele inkomsten gedekt te worden.

Voldoet deze begroting daaraan is dus de vraag. Ons Roerdalen is daar niet van overtuigd. Uit vragen die we gesteld hebben bleek:

- Dat het in 2019 gestart project waterbuffers, na veel oponthoud omdat geen burgerparticipatie in het voortraject heeft plaatsgevonden, nog niet helemaal klaar is en 75.000 euro duurder uitvalt.
- De jeugdzorg nog immer een geldverslindende machine blijft. Waarbij de lijn indicatiestelling en zorgtoewijzing gevolgd door zorginkoop en verantwoording door de zorgverlener van de geleverde zorg (inclusief de prijs) een diffuus gegeven blijft.
- Het project dat gestart is om te bezien of de personeelskosten naar beneden kunnen, de zogenaamde takendiscussie die voor vakantie 2026 afgerond zou zijn, heeft nog geen concrete documenten opgeleverd die met de raad gedeeld kunnen worden. Halen we de streefdatum is de vraag?
- Ondernemers klagen over de gemeentelijke communicatie, verantwoording en verslaglegging ná een bedrijfsinspectie. Maken ze dit alleen bij Ons Roerdalen bekend? Bereiken deze klachten de gemeente niet?
- Woningbouw dient te versnellen maar niet door elk groen plekje binnen de kernen vol te bouwen. Hierdoor verdwijnt het dorpse karakter.

Dus er zal nog het een en ander moeten gebeuren om ervoor te zorgen dat de uitgangspunten, sober, doelmatig en veilig gehaald worden. Daar zullen we een uitgebreide eerste termijn aan weiden.

Samenvattende reactie college van burgemeester en wethouders in eerste termijn

Roerdalen is een krachtige gemeenschap, met grote sociale samenhang. Onze dorpen zijn levendig en vormen de kern van onze gemeente. In een tijd waarin veerkracht en weerbaarheid belangrijker worden, is het essentieel dat we deze kracht koesteren en versterken. Alle partijen onderschrijven dit. Uiteraard plaatst iedere partij zijn eigen accenten. In de reacties zien we een gedeelde inzet voor de volgende thema's: bestaanszekerheid, wonen, duurzaamheid, veiligheid en de financiële gezondheid van onze gemeente. Daarmee onderschrijven ze de richting die we als college belangrijk vinden.

Bestaanszekerheid

We hebben aandacht voor inwoners die niet vanzelfsprekend mee kunnen doen. Met 'Samen doen samen leven' werken we aan oplossingen voor bestaansonzekerheid. Verder zetten we in op preventie, nabijheid, ondersteuning op maat en initiatieven als het mensontwikkelbedrijf. We werken daarnaast aan een beleidskader voor (deels) stoppende agrarische bedrijven.

Wonen

Alle partijen onderstrepen dat de behoefte aan passende woningen groot is. We bouwen in alle dorpen naar de behoeften van onze inwoners, nu en in de toekomst. Hierbij is aandacht voor duurzame, betaalbare en innovatieve woonvormen. Iedereen moet een passende plek kunnen vinden: jong en oud, alleenstaand of samen, met en zonder zorgvraag. Daarnaast is een prettige leefomgeving van belang om goed te kunnen wonen. Maatschappelijke accommodaties waarin mensen elkaar kunnen ontmoeten zijn hierbij van belang. Daarom willen we het accommodatiebeleid zorgvuldig voorbereiden.

Duurzaamheid

We willen samen de verantwoordelijkheid nemen in de duurzaamheidsopgave. Niet alleen vanuit het belang voor ons klimaat, maar ook vanuit bestaanszekerheid en een prettige leefomgeving. Vanuit de warmtetransitie stimuleren we inwoners om minder gas te gebruiken. We werken aan een duurzame waterhuishouding. Samen met inwoners willen we de natuur en biodiversiteit bevorderen. Hierbij kijken we ook naar voor onze gemeente passende innovaties.

Veiligheid

Op het gebied van veiligheid starten we met het versterken van de BOA-capaciteit, werken we aan een veiligheidsplan en zetten in op preventie. We bereiden ons daarnaast ook voor om complexere en minder zichtbare dreigingen aan te kunnen.

Financieel gezond

De begroting 2026 is ambitieus en realistisch. De komende twee jaren zijn inkomsten en uitgaven in balans. Ook naar de toekomst toe willen we financieel gezond blijven, daarom gaan we aan de slag met een kerntakendialoog.

Samen doen

Bovenstaande uitdagingen pakken we aan met inwoners, ondernemers en verenigingen. Een mooi voorbeeld van samen doen is het OLS in Melick. Een unieke kans om Roerdalen op de kaart te zetten samen met de stichting OLS 2026.

Samen zijn we Roerdalen!

